

Migrantië

Project voor sociale cohesie en antiracisme in de Europese Unie

Nieuwsbrief

Juni 1997

Realisatie en projectorganisatie:
Migrantenforum Nederland &
Stichting Bevordering
Maatschappelijke Participatie

Van de redactie

Het project Migrantië nadert haar hoogtepunt. Half juni vindt aan de vooravond van de Eurotop te Amsterdam de Europese Conferentie Migrantië plaats. De conferentie zal uitmonden in een Verklaring van Migrantië en een actieprogramma.

Sinds het verschijnen van Migrantië-nieuwsbrief nummer 1, waarin verslag werd gedaan van de eerste twee voorbereidende themabijeenkomsten – over racisme/vreemdelingenhaat en burgerschap/politieke participatie – heeft in de loop van april en mei nog een reeks themabijeenkomsten plaatsgevonden. Ze waren achtereenvolgens gewijd aan de thema's stedelijk leefklimaat, migratie en ontwikkeling in de verhouding Noord-Zuid, en sociale zekerheid en armoede. In de zesde en laatste bijeenkomst stonden de positie en problemen van migranten- en vluchtelingenvrouwen in de EU centraal.

Alle bijeenkomsten werden druk bezocht, steeds meer organisaties en individuele belangstellenden raakten erbij betrokken. De discussies waren intens en rijk geschakeerd. Er dook een groot aantal onderwerpen en actiepunten op met betrekking tot de positie en participatie van migranten in de EU. Standpunten en conclusies werden geformuleerd op drie vlakken: wat er op het gebied van migrantenbeleid moet gaan gebeuren binnen de EU; wat men op dit gebied verwacht van de afzonderlijke lidstaten, en wat de rol van de niet-gouvernementele organisaties (NGO's) moet zijn.

Al deze aandachtspunten zijn inmiddels opgenomen in een conceptverklaring Migrantië. Deze zal in de op handen zijnde schaduwconferentie worden besproken en definitief vastgesteld. De resultaten van Migrantië zullen op de laatste dag van de conferentie op een afsluitende persconferentie en tijdens de Europa Manifestatie in de Oude Kerk worden gepresenteerd. Hiermee zal Migrantië haar eerste stappen naar een volwaardig lidmaatschap van de EU hebben gezet.

Een verslag van alle bijeenkomsten en activiteiten die in het kader van het Migrantië-project hebben plaatsgevonden, volgt na de zomer. ☆

Aan de vooravond van de conferentie Migrantië

Terwijl de datum 13 juni dichterbij komt, loopt het aantal aanmeldingen voor de Europese Conferentie Migrantië - alias de schaduwconferentie - steeds verder op. Het maximum van 150 deelnemers is inmiddels ruimschoots gepasseerd. Een aantal geïnteresseerden zal het moeten doen met de evenementen die de conferentie zullen omlijsten en met de algemene perspresentatie die op zondag 15 juni plaatsvindt in de Oude Kerk.

Echter, ongeacht wie er 13, 14 en 15 juni in de Stadhuiszaal te Amsterdam zitten: tijdens de conferentiedebatten zullen de uiteenlopende 'Migrantië'-groepen alle voor het voetlicht komen. De positie van migrantenvrouwen in het algemeen, van oudere migrantenvrouwen in het bijzonder, van vluchtelingenvrouwen, migranten van buiten de EU (derdelanders), interne EU-migranten, enzovoort, zullen in de discussies en de overige programma-onderdelen tot hun recht komen. Daarnaast zal een aantal algemene thema's en 'hot issues' in de schijnwerpers komen te staan, zoals het belang van stemrecht voor derdelanders, de oprichting van een Europees Waarnemingscentrum voor Racisme, en de opname van een discriminatieverbod in het Unieverdrag.

Als inhoudelijke rode draad in de discussies fungeren drie motto's: 'Van migrant tot burger', 'Van doelgroep tot partner' en 'Van probleem naar oplossing'. Zoals in de voorbereidende themabijeenkomsten is gebleken, zijn deze drie niet los van elkaar te zien: het een is nodig om het ander te kunnen realiseren.

Op de conferentie zal worden vastgesteld welk instrumentarium er nodig is en welke acties door overheden en maatschappelijke organisaties moeten worden ondernomen om de drie doelen te verwezenlijken. De slotverklaring van de conferentie zal een zo breed en genuanceerd mogelijk beeld opleveren van de wensen, intenties en eisen van 'migranten' in Europees verband. ☆

'Naar een sociaal Europa van alle burgers'

De Europese Unie telt dertienmiljoen migranten: dat zijn dertienmiljoen burgers, die in staat moeten worden gesteld volwaardig te participeren in de Europese samenleving en een positieve bijdrage te leveren aan een sociaal en democratisch Europa.

Dit is de centrale gedachte van waaruit in de komende Europese Conferentie Migrantië over uiteenlopende thema's rond de positie van migranten zal worden gedebatteerd. Wat is de betekenis van deze schaduwconferentie aan de vooravond van de Eurotop in Amsterdam, en wat valt ervan te verwachten?

'Wij willen via deze verklaring onze stem laten horen als migrant, als burger, en als Europeaan. Een stem die niet alleen zal klinken in de richting van de Eurotop, maar ook en net zo luid in de richting van de 'civil society'. Een stem voor een sociaal Europa van alle burgers'. Aldus Abdou Menebhi, voorzitter van het Migrantenforum Nederland en bestuurslid van het Europees Migrantenforum. Migrantenforum en vele andere (migranten-)organisaties constateren dat de tijd rijp is voor een Europese omwenteling in het denken over migrantenvraagstukken.

Beheersingsvraagstuk

Het beleid van de lidstaten van de Europese Unie inzake migranten en vluchtelingen draait tot nu toe in de eerste plaats om beheersing en beperking van de migratiestromen. Migranten zijn een 'probleem'. Zo worden in de voorstellen van het Nederlandse voorzitterschap de akkoorden van Schengen en de noodzaak van gemeenschappelijk EU-beleid ten aanzien van asiel en immigratie, in één adem genoemd met bestrijding van criminaliteit en veiligheidsbeleid.

Ondertussen wordt nauwelijks aandacht besteed aan de rechtspositie van migranten. Ook in de nieuwe Europese top schiet het daarmee tot nu toe niet echt op. Zo is voor het Verdrag van Amsterdam een antidiscriminatieparagraaf in voorbereiding die discriminatie niet rechtstreeks verbiedt, maar die alleen mogelijkheden schept om racisme en discriminatie te bestrijden. Een voorstel dat voor Nederlandse begrippen een aanfluiting genoemd kan worden. Zaken als gezinshereniging, en de positie van migrantenvrouwen zijn in de meeste lidstaten zeer slecht geregeld.

Bovendien schiet het met de initiatieven tot integratie en bevordering van de maatschappelijke participatie van migranten ook niet erg op. Op Europees niveau en in een aantal lidstaten worden weinig concrete maatregelen op dit punt genomen.

Migranten die niet de nationaliteit van een EU-land bezitten, hebben doordat zij op nationaal of Europees niveau en in veel gevallen ook op lokaal niveau geen stemrecht hebben, ook nauwelijks mogelijkheden om invloed uit te oefenen op voor hen fundamen-

tele onderwerpen. Hiermee is het democratisch gehalte van de EU in het geding.

Dit alles betekent niet alleen dat migranten tweederangsburgers blijven, in de marges van de samenleving, maar ook dat de samenleving een gigantisch potentieel voor democratische en culturele ontwikkeling en bevordering van sociale cohesie misloopt.

Strategisch partnerschap

De tijd is aangebroken voor een goede integratie en participatie van migranten in Europa. Zij kunnen en willen hun rol gaan vervullen als nationaal en Europees burger: dat wil zeggen op alle maatschappelijke terreinen een volwaardige rol spelen, en hun verantwoordelijkheid nemen in het aanpakken van groeiende Europese problemen als armoede, racisme, werkloosheid en dakloosheid. Van groot belang is het ontwikkelen van strategische samenwerkingsrelaties tussen overheden en de 'civil society' van migranten- en andere maatschappelijke organisaties. Zij moeten partners worden, die hand in hand werken aan het opbouwen van een democratisch, sociaal Europa van alle burgers.

Om de weg hiernaar vrij te maken, zijn op Europees niveau fundamentele beleidswijzigingen nodig. Ten eerste moeten migranten in de lidstaten van de EU volwaardige burgerschapsrechten krijgen. Het gaat om politieke rechten, zoals stemrecht op Europees, nationaal en lokaal niveau, maar ook om het recht op vrij verkeer binnen de EU. Daarnaast moeten migranten middels een wettelijk verbod worden beschermd tegen discriminatie en racisme. Deze burgerschapsrechten zijn noodzakelijke instrumenten voor een volwaardige integratie en participatie van migranten aan een multiculturele Europese samenleving.

In de Verklaring van Migrantië die op de Europese Conferentie Migrantië zal worden vastgesteld, zal een dringend appèl aan het adres van de Europese Unie en de lidstaten worden gedaan om deze onderwerpen op de Europese agenda te plaatsen. Aangegeven wordt welke bepalingen in het Unieverdrag moeten worden opgenomen, om een perspectief te kunnen creëren voor een democratisch en sociaal Europa.

Eerste stap

Wat betreft de verwachtingen van het directe effect van de Verklaring op de Europese top: deze zijn in eerste instantie niet al te hoog gespannen. De besluiten op de EU-top zijn immers al voor een groot deel voorgekookt op de Intergouvernementele Conferentie (IGC). 'De presentatie van de Migrantië-verklaring moet je zien als een eerste stap tot directe beïnvloeding van de Europese politiek, en om het idee van Migrantië overal te verbreiden', aldus Abdou Menebhi. 'De Eurotop in Amsterdam is daarvoor een mooi moment. Maar minstens zo belangrijk is dat de Migrantië-conferentie leidt tot publieke debatten, tot acties en petitie's, en bovenal: tot de ontwikkeling van een krachtige migrantenbeweging, en samenwerking tussen een breed scala aan migranten- en andere organisaties.'

Migranten willen zich immers niet langer alleen tot de overheid richten met hun eisen en acties. Ze willen ook niet langer worden 'opgesloten' in hun eigen organisaties: migrantenaangelegenheden staan niet los van andere maatschappelijke kwesties en ontwikkelingen. Opbouw van een brede 'civil society' van uiteenlopende NGO's is dan ook noodzakelijk. In de woorden van Abdou Menebhi: 'Wij willen verantwoordelijkheid nemen in de strijd voor onze eigen positie en voor alle andere maatschappelijke

kwesties die in Europa leven. Daarbij is echter samenwerking en solidariteit tussen migranten- en andere zelforganisaties van levensgroot belang.'

Inmiddels zijn de eerste stappen tot toenadering en samenwerking gedaan, onder meer op de zes voorbereidende themabijeenkomsten die in het kader van het Migrantië-project hebben plaatsgevonden. Een groeiende groep uiteenlopende migranten- en andere organisaties, van vakbeweging tot kerkelijke organisaties, is hierbij actief betrokken. Algemeen is de overtuiging dat op de ingeslagen weg moet worden verder gegaan. Er zal echter veel discussie moeten worden gevoerd en visie moeten worden ontwikkeld, over de in te nemen standpunten, te ondernemen acties en de onderscheiden rollen van de verschillende NGO's. De wederzijdse samenwerking moet zowel op nationaal als op Europees niveau op poten worden gezet.

De Europese Conferentie Migrantië zal dan ook een aanzet geven tot volgende stappen. De bedoeling is dat zij de start vormt voor een concreet en breed opgezet samenwerkingsprogramma, ter versterking van de Europese migrantenbeweging.

Abdou Menebhi: 'Dit is pas het begin. Vanaf hier zullen we samen verder gaan. En straks... naar Luxemburg.' ☆

13/14/15 juni 1997

Conferentieprogramma: highlights

 Op vrijdag 13 juni gaat in de Boekmanzaal in het Stadhuis te Amsterdam de staat Migrantië in de startblokken. De Europese Conferentie Migrantië wordt een weekend vol gevarieerde activiteiten: lezingen, panel-discussies, een solidariteitsavond, een perspresentatie. Een vooruitblik.

Onder de sprekers en panelleden op de Europese Conferentie is een hoog gehalte aan hot shots te vinden, maar ook organisaties 'aan de basis' zijn ruim vertegenwoordigd. Op de eerste middag, gepresenteerd door mevr. Andrée van Es, worden de deelnemers toegesproken door een reeks welkomst- en openingsprekers: van de Amsterdamse wethouder van der Aa en de voorzitter van het Europees Migrantenforum dhr. S. Charchira tot dhr. Driss El Yazami van de Liga van de Rechten van de Mens. Daarna volgt een receptie met drankjes, aangeboden namens B&W van de gemeente Amsterdam.

Op vrijdagavond wordt het culturele en informatieve karakter van de conferentie kracht bijgezet met een solidariteitsavond, die voor iedereen toegankelijk is. Korte statements door vertegenwoordigers van onder meer Sinti-zigeuners, Europese en Nederlandse Vluchtelingenorganisaties en illegalen uit Frankrijk, worden afgewisseld met een cultureel programma. Zigeunerorkest Hot Club The Gypsies zorgt voor meeslepende muziek.

De zaterdag, in Grand Hotel Krasnapolsky, wordt gevuld met vier paneldiscussies. In de panels zitten vertegenwoordigers van migranten- en andere organisaties uit onder meer België, Portugal en Tunesië, migratiedeskundigen, Europarlementariër Hedy d'Ancona, leden van de Europese Commissie en vertegenwoordigers van nationale overheden.

In de panels worden belangrijke thema's rond de positie van

migranten uitgewerkt op vier vlakken: burgerschap, antiracisme, strijd tegen sociale uitsluiting, en migratie en ontwikkeling in het kader van de Noord-Zuidverhoudingen.

Binnen alle discussies zullen ook de thema's stedelijk leefklimaat en de positie van migrantenvrouwen – waarover afzonderlijke voorbereidende themabijeenkomsten hebben plaatsgevonden – aan bod komen.

In de loop van deze en de volgende dag worden ook ideeën, plannen en support voor een nader uit te werken actieprogramma voor NGO's geïnventariseerd.

Op de zondagochtend is het, na rapportage van de uitkomsten van de paneldiscussies, tijd voor het aannemen van resoluties en amendementen op de conceptverklaring. Op basis hiervan wordt de Verklaring van Migrantië in definitieve vorm vastgesteld.

Tenslotte worden om 12 uur de resultaten van de Europese Conferentie Migrantië gepresenteerd aan de pers. Aansluitend op de Conferentie vindt om 14.00 de Europa Manifestatie plaats in de Oude Kerk te Amsterdam. Tijdens deze manifestatie zal in de discussie over het thema 'Europa voor wie?' ingegaan worden op de uitkomsten en de betekenis van de Migrantië-conferentie. Als woordvoerder van Migrantië treedt Abdou Menebhi op, voorzitter van Migrantenforum Nederland en bestuurslid van het Europees Migrantenforum, die samen met BMP het initiatief tot Migrantië heeft genomen. Daarnaast wordt over het thema 'Europa voor wie?' gesproken door Hedy d'Ancona en voorzitter Hoeksma van Vluchtelingenwerk Nederland. ☆

Na de conferentie

Wordt vervolgd...

Bij alle betrokken partijen en organisaties bestaat een grote behoefte aan debat en visie-ontwikkeling over migrantenvraagstukken in Europees en nationaal verband. De zes voorbereidende Migrantië-bijeenkomsten hebben dit al meer dan duidelijk gemaakt. Het is dan ook belangrijk dat er voor na de conferentie een actieprogramma wordt ontwikkeld om de Verklaring van Migrantië uit te werken en onder de aandacht te brengen.

De initiatiefnemers tot het project Migrantië zijn van plan hun initiatief na de conferentie voort te zetten en uit te breiden. Daarbij wordt gedacht aan verschillende punten:

☆ Een actieve lobby op Europees niveau in de richting van de Raad van ministers, het komende voorzitterschap van Luxemburg, de Europese Commissie en het Europees Parlement, rond de eis van Europees burgerschap voor legale derdelanders.

☆ Een samenwerkingsprogramma met andere NGO's om programma's ter bestrijding van racisme en discriminatie op allerlei maatschappelijke terreinen te ontwikkelen.

☆ Het beïnvloeden van de programma's van de Europese politieke partijen met het oog op de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 1999, teneinde gelijke rechten voor migranten tot een belangrijk politiek issue te maken.

☆ Een actieve lobby door de steungroepen van het Europees Migrantenforum in de richting van de regeringen van de lidstaten van de Europese Unie om alle aspecten van de verklaring onder de aandacht te brengen.

☆ Het opstellen van een programma van debat, visie-ontwikkeling en toerusting van de migrantenbeweging in Europa om de

rol als maatschappelijk partner rond de in de Verklaring genoemde thema's te kunnen vervullen.

Oproep

De ontwikkeling en uitvoering van een dergelijk programma vraagt om de betrokkenheid en de inzet van velen. Een ieder die zich aangesproken voelt door de doelstellingen van Migrantië en die bij een eventueel vervolg betrokken wil zijn wordt van harte uitgenodigd zich hiervoor te melden bij het secretariaat van Migrantië.

Tevens bestaat er de mogelijkheid de Verklaring van Migrantië te onderschrijven. Als u in het bezit wilt komen van de Verklaring en/of u wilt deze ondertekenen, dan kunt u zich eveneens wenden tot het secretariaat. ☆

Andere initiatieven

Beweging rond de top

Terwijl Amsterdam zich opmaakt voor de Europese top, zijn in vele Europese lidstaten bewegingen op gang gekomen die vanuit uiteenlopende invalshoeken de strijd voor een sociaal en humaan Europa inzetten. Alle keren ze zich tegen de dreigende gevolgen van een Europa van markt en munt, zoals armoede en milieuvervuiling. Tijdens de Eurotop zullen vele Europese initiatieven 'van onderop' in Amsterdam samenkomen in manifestaties en demonstraties.

Een van de opmerkelijkste initiatieven zijn de Europese marsen tegen werkloosheid, armoede en sociale uitsluiting. Vanaf half april zijn in Marokko, Lapland, Spanje, Ierland, Finland, en vele andere landen groepen mensen te voet vertrokken met bestemming Amsterdam. Op hun routes worden manifestaties en protestacties georganiseerd, en in vele plaatsen zijn ontvangstcomité's opgericht. De Euromarsen zullen op 14 juni in Amsterdam uitmonden in een grote slotdemonstratie.

Rondom dezelfde tijd wordt in de hoofdstad een alternatieve Eurotop belegd, onder de titel Top van Onderop. Ze wordt georganiseerd door een platform van onder meer milieu-groeperingen, vredesgroepen, vrouwen- en jongerenorganisaties en politieke partijen. Zij zullen met elkaar discussiëren over de noodzaak van een sociaal, groen en feministisch Europa, en over het belang van onderlinge samenwerking.

Vanuit Brussel deed in maart het 'Forum Permanente de la Société Civile' van zich horen met een breedgedragen Handvest voor een Sociaal Europa. Het handvest stelt een nieuw verdrag voor, dat 'de grondlegger moet worden van een gemeenschap van volkeren en staten en dat het humanisme, kenmerkend voor de Europese beschaving, weergeeft.' 'Daar waar de Unie vooral als een 'vrijhandelsgebied', een 'markt' wordt beschouwd, plaatst het Handvest de mens weer in het midden van het ontwerp', aldus het Handvest, dat is gebaseerd op bestaande verdragen zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Als het straks in Amsterdam zover is, zullen de regeringsleiders moeilijk in de waan kunnen blijven dat de Europese Unie door haar burgers zonder meer wordt aanvaard als een eenzijdig economisch project, dat vooral grenzen opent voor banken en multinationals. De Eurotop heeft hierin eigenlijk zelf al verandering gebracht. Ze heeft, zoals bovengenoemde initiatieven laten zien, de ontwikkeling van de Europese 'civil society' van zelforganisaties een krachtige impuls gegeven. ☆

Migrantië

Stuurgroep Migrantië

Deze groep geeft inhoudelijke suggesties en de leden zijn woordvoerders voor het project Migrantië.

Actief in de stuurgroep zijn onder anderen:

- ☆ Mevr. Romana Gardeslen, FNV Afd. Etnische Minderheden
- ☆ Dhr. Abdou Menebhi, KMAN en Migrantenforum Nederland
- ☆ Mevr. Selver Yildirim, HTKF
- ☆ Dhr. Abdelatif Maroufi, KMAN
- ☆ Dhr. Harm van Zuthem, IOT
- ☆ Mevr. Tina Ebro, PRIE
- ☆ Dhr. Mohammed Mdaghri, AOB
- ☆ Dhr. Özkan Gölpinar
- ☆ Dhr. Tarik Pehlivan
- ☆ Dhr. Ruud Metekohy, FORUM

Presidium

- ☆ Dhr. C.J. Korver, voorzitter Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
- ☆ Dhr. C. Pot, oud-directeur Regionale Arbeidsvoorziening Amsterdam/Zaanstreek/Waterland
- ☆ Dhr. A. Menebhi, voorzitter KMAN en Migrantenforum Nederland
- ☆ Dhr. W. A. Budding, directeur Stichting BMP

Het Migrantenforum

Het Migrantenforum van de Europese Unie is een raadgevend orgaan binnen de Europese Unie. Het is met name een netwerk van landelijke, regionale en lokale migranten- en vluchtelingenorganisaties in de lidstaten. Het is erkend om voorstellen te doen aan het Europese Parlement en aan de Raad van Europa over diverse onderwerpen zoals het asielrecht, immigratie en het sociale beleid. Het Migrantenforum is opgericht in 1991, met als doel de dialoog tussen de migrantengemeenschap en de Europese instituties te bevorderen.

Migrantië Nieuwsbrief nummer 2

© 1997 Stichting BMP

Redactie

Jansen Schöttelndreiër

Eindredactie

Saskia Moerbeek,

Paul Tamminga

Vormgeving

Robin van Rheenen

Oplage 1600

BMP

Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie

Prinsen Bolwerk 1
2011 MA Haarlem
Telefoon 023-5329650

Na 25 juni 1997:
Sarphatikade 14
1017 WV Amsterdam
Telefoon 020-4282728
Fax 020-4282928

Migrantenforum Nederland

Rokin 34
1012 KT Amsterdam
Telefoon 020-4201651
Fax 020-4203673